

**ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
НАПН УКРАЇНИ**

АРІСТОВА Н. О.

Робоча програма дисципліни

ІННОВАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

для здобувачів вищої освіти

**Ступінь «Доктор філософії»
Спеціальність 011
Освітні, педагогічні науки**

Київ – 2023

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

«ПОГОДЖЕНО»

Директор Інституту педагогіки НАПН
України

Заступник директора з наукової роботи
Інституту педагогіки НАПН України

Олег ТОПУЗОВ

Микола ГОЛОВКО

від "31" серпня 2023 р.

від "31" серпня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
дисципліни**

**«ІННОВАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

для здобувачів вищої освіти
Ступінь «Доктор філософії»
спеціальність: *011 Освітні, педагогічні науки*

КИЇВ-2023

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

Завідувач аспірантури та докторантури

 Марина ЗАГОРУЛЬКО

Робоча програма навчальної дисципліни «ІННОВАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, 2023. – 25 с.

Автор:

Арістова Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу міжнародних зв'язків та наукової співпраці Інституту педагогіки НАПН України.

Рецензенти:

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету спеціальної освіти, психології і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Малихін Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України.

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України.

Протокол № 9 від «31» серпня 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ¹

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання денна	форма навчання заочна
Кількість кредитів – 1	Галузь знань: <u>01 – «Освіта/Педагогіка»</u>	<i>Вибіркова</i>	
Загальна кількість годин – 30			
Модулів – 1	<u>011 «Освітні, педагогічні науки»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	
	Семестр		
Індивідуальне заняття не передбачено	Освітній ступінь: <u>Доктор філософії</u>	3-й	
		Лекції	
		4 год.	
		Семінарські	
		6 год.	
		Самостійна робота	
20 год.			
		Вид контролю: Залік	

¹ *Примітка:* Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1:1,5.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою навчальної дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» є: сформувані в здобувачів системне уявлення про основи організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти в контексті компетентісно орієнтованої парадигми, методичні основи викладання та навчання в сучасних закладах освіти, організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу в сучасних закладах освіти; практичні вміння і навички застосування найбільш ефективних традиційних та інноваційних методів викладання та навчання, а також планування, організації та аналізу різноманітних видів занять в сучасних закладах освіти.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування наступних компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

- здатність і готовність розв'язувати комплікативні науково-дослідні (науково-теоретичні та науково-практичні) проблеми в галузі освіти (відповідно до цілей і завдань професійно-педагогічної та дослідно-інноваційної діяльності) на засадах реалізації голістичного, інтегрованого та компетентісного підходів, що зумовлює переосмислення наявних та створення нових фундаментальних теоретичних знань (обґрунтованих на концептуально-методологічному рівні) та запровадження новітньої професійно-педагогічної практики (через реалізацію сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти).

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1** - здатність і готовність здобувати концептуальні та методологічні знання в галузі освіти та розуміти їхню сутність.
- ЗК 2** - здатність і готовність до виконання науково-дослідної діяльності в галузі освіти на засадах превалювання аналітичного, критичного та креативного мислення.
- ЗК 3** - здатність і готовність до ефективної і продуктивної наукової комунікації в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності.
- ЗК 4** - здатність і готовність використовувати інформаційні технології в процесі реалізації сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти.
- ЗК 5** - здатність і готовність до аналізу і синтезу актуальної професійно значущої інформації в галузі освіти з різних джерел.
- ЗК 6** - здатність і готовність до безперервного особистісного та професійно-педагогічного саморозвитку та самовдосконалення.
- ЗК 7** - здатність і готовність до генерування нових науково-значущих ідей як результату креативного мислення під час здійснення науково-дослідної діяльності в галузі освіти та професійно-педагогічної діяльності.
- ЗК 8** - здатність і готовність імплементувати в освітній процес інноваційні практики на основі реалізації сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти.
- ЗК 9** - здатність і готовність до стимулювання вияву суб'єктності учасників освітнього процесу (з превалюванням мотиваційної складової).
- ЗК 10** - здатність і готовність до організаційно-управлінської діяльності в закладах

- вищої та загальної середньої освіти з акцентуацією на морально-етичній компоненті).
- ЗК 11** - здатність і готовність до популяризації української культурної спадщини, національних цінностей на засадах інтеграції до загальноєвропейських і глобальних цінностей.
- ЗК 12** - здатність і готовність до соціально-управлінської діяльності на засадах поваги до індивідуальності особистості та людиноцентристської довірчо-партнерської взаємодії.
- ЗК 13** - здатність і готовність до науково-дослідної та професійно-педагогічної рефлексії.

фахові компетентності (ФК):

- ФК 1** - **Науково-комунікаційна компетентність** виявляється в здатності і готовності здійснювати письмову та усну інтеракцію на високому рівні володіння державною та іноземними мовами.
- ФК 2** - **Дидактико-методична компетентність** виявляється в здатності і готовності застосовувати в освітньому процесі сучасно-доцільні наукові підходи, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти.
- ФК 3** - **Цифрова (діджитальна) компетентність** виявляється в здатності і готовності застосовувати сучасні цифрові технології під час організації та здійснення освітнього процесу в закладах вищої та загальної середньої освіти та під час здійснення науково-дослідної діяльності.
- ФК 4** - **Психолого-педагогічна компетентність** виявляється в здатності і готовності визначати й урахувати в освітньому процесі індивідуально-психологічні та індивідуально-типологічні особливості учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) та під час здійснення науково-дослідної діяльності.
- ФК 5** - **Організаційно-управлінська компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності управляти організацією та здійсненням освітнього процесу в закладах вищої та загальної середньої освіти на засадах превалювання морально-етичної компоненти та в процесі керування здійсненням науково-дослідної діяльності.
- ФК 6** - **Лідерська компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності виявляти суб'єктні якості під час організації та управління освітнім процесом в закладах вищої та загальної середньої освіти.
- ФК 7** - **Інклюзійно-дидактична компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності створювати психологічно та дидактично комфортне безпечне освітнє середовище (відповідно до рівня освіти, який надається).
- ФК 8** - **Компетентність популяризації здорового способу життя**, яка виявляється в здатності і готовності інтегрувати в зміст освіти питання і проблеми, безпосередньо пов'язані з використанням здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу (відповідно до рівня освіти, який надається) зокрема та в житті загалом.
- ФК 9** - **Дослідницько-проектувальна компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності здійснювати проектування науково-дослідної діяльності в освітньому процесі на засадах превалювання аналітичного, критичного та креативного мислення.
- ФК 10** - **Аналітико-прогностична компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності здійснювати процес аналізу та синтезу задля забезпечення науково-обґрунтованої прогностики результатів освітнього процесу,

управління освітніми процесами та системами (відповідно до рівня освіти, який надається).

- ФК 11** - **Організаційно-інтеграційна компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності організувати на засадах реалізації інтеграційного та голістичного підходів освітній процес як процес сталого розвитку учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається).
- ФК 12** - **Контрольно-оцінювальна компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності контролювати й оцінювати результати навчання учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який надається), а також результати управління освітніми процесами та системами на засадах голістичного та інтеграційного підходів.
- ФК 13** - **Інноваційно-дослідницька компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності застосовувати сучасно-доцільні наукові підходи, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти, а також спиратися на їхнє теоретико-методологічне обґрунтування в процесі здійснення науково-дослідної діяльності.
- ФК 14** - **Компетентність безперервного професійно-педагогічного саморозвитку**, яка виявляється в здатності і готовності підвищувати рівень власної професійно-педагогічної майстерності на константній основі через поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти.
- ФК 15** - **Рефлексійно-дослідницька компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної науково-дослідницької та професійно-педагогічної діяльності на рефлексійній основі.

Результати навчання дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» можна вважати успішними за умови досягнення програмних результатів:

	Знання	Уміння
ПРН 1	- концептуальні та методологічні знання в галузі освіти - знання про способи здобуття концептуально-методологічного знання	- уміння здобувати та оновлювати на константній основі концептуальні та методологічні знання в галузі освіти
ПРН 2	- знання про методологію та технології науково-дослідної діяльності в галузі освіти - знання про аналітичне, критичне та креативне мислення	- уміння застосовувати методологію та технології науково-дослідної діяльності - уміння здійснювати науково-дослідну діяльність на основі аналітичного, критичного та креативного мислення
ПРН 3	- знання про комунікацію в освітній і науковій діяльності - знання про особливості наукової комунікації в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності (індивідуальний, груповий, колективний рівні)	- уміння здійснювати комунікацію в освітній і науковій діяльності - уміння ефективно і продуктивно здійснювати наукову комунікацію в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності (індивідуальний, груповий, колективний рівні)
ПРН 4	- знання про сучасні інформаційні технології, форми, методи та засоби їх	- уміння застосовувати сучасні інформаційні технології в

- використання в освітньому процесі та науково-дослідній діяльності
- знання про сучасно-доцільні наукові підходи, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти на основі застосування новітніх інформаційних технологій
- ПРН 5**
- знання про аналіз і синтез як теоретичний метод науково-педагогічного дослідження
 - знання про способи здобуття професійно значущої інформації в галузі освіти з різних джерел
- ПРН 6**
- знання про саморозвиток та самовдосконалення особистості, теорії особистості
 - знання про особливості професійно-педагогічного саморозвитку та самовдосконалення суб'єктів освітньої і наукової діяльності
- ПРН 13**
- знання про рефлексію, науково-дослідну та професійно-педагогічну рефлексію
 - знання про самостійність та автономність суб'єктів освітньої і науково-дослідної діяльності
- ПРН 14**
- знання про наукову комунікацію українською мовою
 - знання стратегій комунікації учасників освітнього та науково-дослідного процесів
 - знання іноземної мови на рівні B2/C1 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти
- ПРН 15**
- знання з дидактики середньої та вищої школи
 - знання часткових (предметних методик)
 - знання про новітні методологічні підходи, закономірності і принципи освіти в галузі освіти, технології, методики, форми організації, методи, прийоми, засоби навчання
- освітньому процесі та науково-дослідній діяльності
- уміння використовувати розмаїття наявних технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти (на основі застосування новітніх інформаційних технологій)
 - уміння здійснювати аналіз і синтез інформації в галузі освіти
 - уміння визначати актуальність професійно значущої інформації
 - уміння працювати з різними джерелами інформації
 - уміння саморозвитку особистості
 - уміння самовдосконалення особистості
 - уміння професійно-педагогічного саморозвитку та самовдосконалення вчителя закладу загальної середньої освіти/ викладача закладу вищої освіти/ науково-педагогічного працівника
 - рефлексійні уміння особистості
 - рефлексійні уміння суб'єкта освітньої і науково-дослідної діяльності
 - уміння виявляти самостійність і автономність в освітній, професійно-педагогічній і науково-дослідній діяльності
 - уміння здійснювати наукову комунікацію (усно і письмово) українською мовою (іноземною/іноземними мовами)
 - уміння презентувати усно і письмово результати науково-дослідної діяльності українською мовою (іноземною/іноземними мовами)
 - уміння визначати методологію науково-педагогічного дослідження з дидактики вищої та середньої школи
 - уміння застосовувати в освітньому процесі технології, методики, форми організації, методи, прийоми, засоби навчання

- прийоми, засоби навчання
- знання сучасних досягнень психодидактики, медіа-дидактики та ін.
 - знання про ключові компетентності учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) та наскрізні вміння (soft skills)
- ПРН 16**
- знання про сучасні цифрові технології, цифрові гаджети, їхнє програмне забезпечення та потенційні можливості їх використання в освітній і науково-дослідній діяльності
 - знання про «четверту промислову революцію» та «Education 4.0» та відповідні тенденції змін в системі освіти України та країнах Західної Європи та інших розвинених країн світу
 - вміння використовувати сучасні цифрові технології, цифрові гаджети, їхнє програмне забезпечення в використанні в освітній і науково-дослідній діяльності
 - вміння використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси в освітній, професійно-педагогічній і науково-дослідній діяльності в галузі освіти
- ПРН 26**
- знання про інноватику в науці загалом та в освіті зокрема
 - знання про новітні методологічні підходи в освіті, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти
 - вміння інтегрувати новітні та класичні методологічні підходи в галузі освіти під час здійснення освітньої та науково-дослідної діяльності
 - вміння імплементувати положення новітніх методологічних підходів, а також інноваційні технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти в освітню практику та практику здійснення науково-педагогічних досліджень
- ПРН 27**
- знання про саморозвиток особистості загалом і саморозвиток в освітній і науково-дослідній діяльності зокрема
 - знання про можливості і способи вдосконалення професійно-педагогічної майстерності на константній основі через поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти
 - вміння стимулювати саморозвиток особистості в освітній і науково-дослідній діяльності
 - вміння вдосконалювати професійно-педагогічну майстерність через поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти
- ПРН 28**
- знання про рефлексію особистості,
 - знання про науково-дослідницьку та професійно-педагогічну рефлексію
 - вміння здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної освітньої діяльності
 - вміння здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної науково-дослідницької та професійно-педагогічної діяльності на рефлексійній основі

В *результаті* вивчення дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» здобувач має:

знати:

- про освіту, зміст професійно-педагогічної діяльності, професійно-педагогічну компетентність (ПРН 1);
- про комунікацію в освітній діяльності, педагогічну взаємодію, міжособистісну взаємодію, індивідуальну, групову та колективну діяльність (ПРН 3);
- про сучасні інформаційні технології, форми, методи та способи їх застосування в освітньому процесі (ПРН 4);
- про сучасні способи пошуку, оброблення та аналізу професійно значущої інформації в мережі Інтернет (ПРН 5);
- про методи математичної статистики та застосування відповідного програмного забезпечення задля оброблення та аналізу професійно значущої інформації (ПРН 5);
- про традиційні джерела здобуття інформації на паперових носіях (ПРН 5);
- про сучасні світові освітньо-педагогічні практики та можливості їх застосування на адаптаційній основі в реаліях системи освіти в Україні (відповідно до рівня освіти, який надається) (ПРН 8);
- про мотивацію, мотивацію учіння, теорії мотивації (ПРН 9);
- про цілі навчання та способи їх досягнення (ПРН 9);
- про соціальну відповідальність (ПРН 12);
- про національні, загальноєвропейські та універсальні цінності (ПРН 12);
- про права і свободи людини та громадянина (ПРН 12);
- про рефлексію, способи здійснення рефлексії науково-дослідної та практичної професійно-педагогічної діяльності (ПРН 13);
- про норми і стилі української літературної мови, використання усного та писемного мовлення (ПРН 14);
- про новітні методологічні підходи, закономірності і принципи освіти в галузі освіти, технології, методики, форми організації, методи, прийоми, засоби навчання знання сучасних досягнень психодидактики, медіа-дидактики та ін (ПРН 15);
- про ключові компетентності учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) та наскрізні уміння (soft skills) (ПРН 15);
- про сучасні цифрові технології, цифрові гаджети, їхнє програмне забезпечення та потенційні можливості їх використання в освітній і науково-дослідній діяльності (ПРН 16);
- про «четверту промислову революцію» та «Education 4.0» та відповідні тенденції змін в системі освіти України та країнах Західної Європи та інших розвинених країн світу (ПРН 16);
- про інноватику в науці загалом та в освіті зокрема (ПРН 26);
- про новітні методологічні підходи в освіті, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти (ПРН 26);
- про саморозвиток особистості загалом і саморозвиток в освітній і науково-дослідній діяльності зокрема (ПРН 27);
- про можливості і способи вдосконалення професійно-педагогічної майстерності на константній основі через поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти (ПРН 27);
- про рефлексію особистості (ПРН 28);
- про науково-дослідницьку та професійно-педагогічну рефлексію (ПРН 28);

вміти:

- здобувати та оновлювати на константній основі знання в галузі освіти та розуміти їхню сутність (відповідно до освітньо- предметної області і змісту професійно- педагогічної діяльності) (ПРН 1);
- застосовувати здобуті знання (за предметними спеціальностями) у практичній педагогічній діяльності та в науково-дослідній діяльності (ПРН 1);
- організовувати процес комунікації в освітньому процесі на засадах суб'єкт- суб'єктної взаємодії (ПРН 3);
- здійснювати педагогічну взаємодію між суб'єктами освітнього процесу (ПРН 3);
- здійснювати індивідуальну, групову та колективну діяльність (ПРН 3);
- застосовувати сучасні інформаційні технології, форми, методи та способи їх застосування в освітньому процесі (ПРН 4);
- використовувати сучасне програмне забезпечення під час навчання учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) (ПРН 4);
- здійснювати пошук, оброблення та аналіз професійно значущої інформації в мережі Інтернет (ПРН 5);
- застосовувати методи математичної статистики та відповідне програмне забезпечення задля оброблення та аналізу професійно значущої інформації (ПРН 5);
- здобувати інформацію з традиційних джерел (на паперових носіях) (ПРН 5);
- виявляти кращі сучасні освітньо-педагогічні практики (ПРН 8);
- адаптувати інноваційні освітньо-педагогічні практики до потреб системи освіти в Україні (ПРН 8);
- здійснювати діагностування ієрархії мотивів суб'єктів навчання (ПРН 9);
- визначати стратегічні та тактичні цілі навчання (ПРН 9);
- визначати ефективні способи досягнення цілей навчання (ПРН 9);
- бути соціально відповідальним громадянином сучасного глобалізованого суспільства (ПРН 12);
- сприяти соціалізації учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який надається) (ПРН 12);
- здійснювати рефлексію науково-дослідної діяльності (ПРН 13);
- здійснювати практики професійно-педагогічної діяльності (ПРН 13);
- здійснювати усну та письмову комунікацію державною мовою (ПРН 14);
- визначати методологію науково-педагогічного дослідження з дидактики вищої та середньої школи (ПРН 15);
- застосовувати в освітньому процесі технології, методики, форми організації, методи, прийоми, засоби навчання (ПРН 15);
- використовувати сучасні цифрові технології, цифрові гаджети, їхнє програмне забезпечення в використанні в освітній і науково-дослідній діяльності (ПРН 16);
- використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси в освітній, професійно-педагогічній і науково-дослідній діяльності в галузі освіти (ПРН 16);
- імплементувати положення новітніх методологічних підходів, а також інноваційні технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти в освітню практику та практику здійснення науково- педагогічних досліджень (ПРН 26);
- інтегрувати новітні та класичні методологічні підходи в галузі освіти під час здійснення освітньої та науково-дослідної діяльності (ПРН 26);
- стимулювати саморозвиток особистості в освітній і науково-дослідній діяльності (ПРН 27);
- вдосконалювати професійно-педагогічну майстерність через поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти (ПРН 27);
- здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної освітньої діяльності (ПРН 28);

- здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної науково-дослідницької та професійно-педагогічної діяльності на рефлексійній основі (ПРН 28).

Програма навчальної дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» складається з одного модулю. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 30 годин / 1 кредит за ЄКТС.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви блоків (модулів) і тем	Кількість годин		
	усього	у тому числі	
		лекції	Практичні
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1			
Голістичний і компетентнісний підходи в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти			
Тема 1. Організація освітнього процесу в сучасних закладах освіти на основі провідних положень голістичного і компетентнісного підходів	5	1	1,5
Тема 2. Формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання: <i>професійні компетентності та навички вчителя (викладача) 21 століття; ключові компетентності для навчання протягом життя та навички учня (студента) 21 століття</i>	5	1	1,5
Разом за змістовим модулем 1	15	2	3
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2			
Мінімізація та компенсація освітніх втрат в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні			
Тема 3. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні (початкова школа, базова середня школа, старша профільна школа)	5	1	1,5
Тема 4. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні	5	1	1,5
Разом за змістовим модулем 2	15	2	3
Всього годин	30	4	6

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назви тем лекцій	Кількість годин
1	Організація освітнього процесу в сучасних закладах освіти на основі провідних положень голістичного і компетентнісного підходів	1
2	Формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання: <i>професійні компетентності та навички вчителя (викладача) 21 століття; ключові компетентності для навчання протягом життя та навички учня (студента) 21 століття</i>	1
3	Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні (початкова школа, базова середня школа, старша профільна школа)	1
4	Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні	1
Разом		4

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Голістичний і компетентнісний підходи в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти.

Тема 1. Організація освітнього процесу в сучасних закладах освіти на основі провідних положень голістичного і компетентнісного підходів.

Сутність і зміст поняття «голістичний підхід». Провідні положення голістичного підходу щодо організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти. Голістичний підхід та інновації в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти. Сутність і зміст понять «компетентність», «ключові компетентності для навчання протягом життя», «гнучкі навички», «наскрізні уміння». Компетентнісний підхід та інновації в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти.

Тема 2. Формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання: професійні компетентності та навички вчителя (викладача) XXI століття; ключові компетентності для навчання протягом життя та навички учня (студента) 21 століття.

Професійні компетентності вчителя (викладача) 21 століття. Навички вчителя (викладача) 21 століття. Ключові компетентності для навчання протягом життя учня (студента) 21 століття. Навички учня (студента) 21 століття.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні

Тема 3. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні (початкова школа, базова середня школа, старша профільна школа).

Зміст і сутність понять «мінімізація освітніх втрат», «компенсація освітніх втрат», «освітні втрати», «освітні розриви», «освітня бідність». Міжнародний досвід вимірювання освітніх втрат. Засоби та інструменти вимірювання освітніх втрат. Особливості організації освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти (початкова школа, базова середня школа, старша профільна школа) в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.

Тема 4. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.

Особливості організації освітньої діяльності в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем практичних занять	Кількість годин
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Голістичний і компетентнісний підходи в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти	
1	Реалізація провідних положень голістичного і компетентнісного підходів в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти	1,5
2	Формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання: <i>формальна, неформальна та інформальна освіта у розвитку професійних компетентностей та навичок вчителя (викладача) XXI століття; інноваційні технології, форми, методи і засоби формування ключових</i>	1,5

	<i>компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання</i>	
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні	
3	Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні	1,5
4	Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні	1,5
	Разом	6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Голістичний і компетентнісний підходи в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти.

Тема 1. Реалізація провідних положень голістичного і компетентнісного підходів в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти.

Питання для обговорення:

1. Відмінності між традиційним підходом в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти та голістичним підходом.
2. Переваги та обмеження щодо реалізації провідних положень голістичного підходу в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти.
3. Голістичний підхід до формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання.
4. Відмінності між традиційним підходом в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти та компетентнісним підходом.
5. Переваги та обмеження щодо реалізації провідних положень компетентнісного підходу в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти.
6. Компетентнісний підхід як основа формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання.

Тема 2. Формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання: формальна, неформальна та інформальна освіта у розвитку професійних компетентностей та навичок вчителя (викладача) XXI століття; інноваційні технології, форми, методи і засоби формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання.

Питання для обговорення:

1. Розвиток професійних компетентностей та навичок вчителя (викладача) XXI століття в умовах формальної освіти.
2. Розвиток професійних компетентностей та навичок вчителя (викладача) XXI століття в умовах неформальної освіти.
3. Розвиток професійних компетентностей та навичок вчителя (викладача) XXI століття в умовах інформальної освіти.
4. Застосування інноваційних технологій, форм, методів і засобів формування ключових компетентностей для навчання протягом життя здобувачів загальної середньої освіти.
5. Застосування інноваційних технологій, форм, методів і засобів формування soft skills (гнучких навичок) здобувачів загальної середньої освіти.
6. Застосування інноваційних технологій, форм, методів і засобів формування ключових компетентностей для навчання протягом життя здобувачів вищої освіти.
7. Застосування інноваційних технологій, форм, методів і засобів формування soft skills (гнучких навичок) здобувачів вищої освіти.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.

Тема 3. Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.

Питання для обговорення:

1. Дидактичні форми організації освітнього процесу сучасного закладу загальної середньої освіти.
2. Дидактичні особливості організації освітнього процесу в початковій школі в умовах воєнного стану в Україні.
3. Дидактичні особливості організації освітнього процесу в базовій середній школі в умовах воєнного стану в Україні.
4. Дидактичні особливості організації освітнього процесу в старшій профільній школі в умовах воєнного стану в Україні.
5. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат у початковій школі в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.
6. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат у базовій середній школі в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.
7. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат у старшій профільній школі в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.
8. Засоби та інструменти діагностики освітніх втрат здобувачів загальної середньої освіти.

Тема 4. Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.

Питання для обговорення:

1. Дидактичні форми організації освітньої діяльності в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.
2. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.
3. Засоби та інструменти діагностики освітніх втрат здобувачів вищої освіти.
4. Індивідуалізація навчання як засіб діагностики та компенсації освітніх втрат здобувачів вищої освіти.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» спрямований на закріплення теоретичних знань і їх поглиблення, на набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, що сприяє формуванню професійного світогляду майбутніх фахівців докторів філософії.

Самостійна робота поділяється на 4 теми (по 5 годин кожна).

Кожна самостійна робота передбачає виконання письмового завдання і презентації

Звітуватись за виконання самостійної роботи бажано під час відповідного практичного заняття.

Матеріали, підготовлені письмово, здаються (надсилаються) викладачу на перевірку.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
--------------	-------------------	------------------------

1	<p>Реалізація провідних положень голістичного і компетентнісного підходів в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти:</p> <p>1) здійснити аналіз сучасної зарубіжної та української наукової педагогічної літератури з метою визначення відмінностей між традиційним підходом в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти та голістичним підходом, перевагами та обмеженнями щодо реалізації провідних положень голістичного підходу в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти, ролі голістичного підходу до формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання. Написати есе і підготувати презентацію.</p> <p>2) здійснити аналіз сучасної зарубіжної та української наукової педагогічної літератури з метою визначення відмінностей між традиційним підходом в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти та компетентнісним підходом, перевагами та обмеженнями щодо реалізації провідних положень компетентнісного підходу в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти, обґрунтування компетентнісного підходу як основи формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання. Написати есе і підготувати презентацію.</p>	5
2	<p>Формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання: формальна, неформальна та інформальна освіта у розвитку професійних компетентностей та навичок вчителя (викладача) XXI століття; інноваційні технології, форми, методи і засоби формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання.</p> <p>1) здійснити аналіз сучасної зарубіжної та української наукової педагогічної літератури з метою визначення ролі формальної, неформальної та інформальної освіти щодо розвитку професійних компетентностей та навичок вчителя (викладача) XXI століття в умовах формальної освіти. Написати есе і підготувати презентацію.</p> <p>2) здійснити аналіз сучасної зарубіжної та української наукової педагогічної літератури з метою визначення ефективних інноваційних технологій, форм, методів і засобів формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання. Написати есе і підготувати презентацію.</p>	5
3	<p>Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.</p> <p>1) здійснити аналіз сучасної зарубіжної та української наукової педагогічної літератури з метою визначення дидактичних особливостей організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (початкова школа, базова середня школа, старша профільна школа) в умовах воєнного стану в Україні, особливостей мінімізації та компенсації освітніх втрат у закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні, засобів та інструментів діагностики освітніх втрат здобувачів загальної середньої освіти. Написати есе і підготувати презентацію.</p>	5

4	<p><i>Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.</i></p> <p>1) здійснити аналіз сучасної зарубіжної та української наукової педагогічної літератури з метою визначення дидактичних особливостей організації освітнього процесу в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану в Україні, особливостей мінімізації та компенсації освітніх втрат у закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні, засобів та інструментів діагностики освітніх втрат здобувачів вищої освіти.</p> <p>Написати есе і підготувати презентацію.</p>	5
Усього		20

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни застосовуються наступні методи навчання:

за типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;

відповідно до логіки пізнання:

- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний;

за основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

за системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

за джерелами знань:

- словесні - розповідь, пояснення, лекція;
- наочні - демонстрація, ілюстрація.

за рівнем самостійної розумової діяльності:

- метод написання індивідуальних і групових есе;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

Методи організації освітньої діяльності в умовах змішаної форми навчання (онлайн навчання): телекомунікаційні (інтерактивні комп'ютерні відеоконференції, on-line консультації, самостійна робота студентів з використанням освітніх платформ (Zoom, Google Classroom, Google Meet) та месенджерів (Telegram, Viber).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль успішності засвоєння здобувачами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час практичних занять, оцінювання виконання здобувачами самостійної роботи, проведення і перевірки письмових робіт, тестувань.

Модульний контроль має на меті перевірку засвоєння здобувачем певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання аспірантами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу аспірантів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового заліку.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 85 балів здобувач може отримати впродовж семестру, решта 15 балів припадає на підсумковий контроль (залік).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді на заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних практичних занять) – до 35 балів (змістовий модуль 1) та до 30 балів (змістовий модуль 2);

- індивідуальна робота (за вибором – виконання персональних навчально-дослідних завдань, наприклад самостійне опрацювання наукової педагогічної літератури, підтвержене виконанням персональних завдань науково-дослідницького характеру, зокрема підготовка презентацій, виступів на науково-практичних конференціях, написання наукової статті або тез виступу, підготовка й участь у конкурсі наукових робіт) – до 10 балів (змістовий модуль).

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності здобувача на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Здобувач, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 50 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є залік. Він здійснюється в усній формі відповідно до вимог Положення «Про семестровий контроль Інституту педагогіки НАПН України».

Поточне оцінювання, тестування

Поточне оцінювання, тестування				Семестровий залік	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	15	100
25	20	20	20		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно

60-63	Е	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конспект лекцій – рукопис.
2. Методичні рекомендації з підготовки до практичних занять з дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» – рукопис.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Алексєєва, С. Арістова, Н., Малихін, О. & Попов, Р. Дидактичні форми організації освітнього процесу сучасного закладу освіти. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2022. Вип. 1 (1). С. 339–347.
2. Арістова Н. О. Дистанційне навчання в сучасних умовах: ставлення студентів в Україні та Латвії. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта 2021: інновації в освіті в контексті європеїзації та глобалізації: матеріали V Міжнародної наук.-практ. конференції (Київ, 27-28 травня 2021 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / за заг. ред. О. І. Локшиної. Тернопіль: Крок, 2021. С. 54–55. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726937/>
3. Арістова Н. О. Формування професійної суб'єктності майбутніх філологів: теорія і практика: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2017. 400 с.
4. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 373 с.
5. Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України: методичні рекомендації / кол. автор.; за загальною редакцією О. М. Топузова; укл. М. В. Головка. [Електронне видання]. Київ: Педагогічна думка, 2023. 187 с.
6. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект: монографія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2009. 307 с.
7. Малихін О. В. Сучасний досвід організації дистанційного навчання у вищій школі: Україна-Латвія. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта 2021: інновації в освіті в контексті європеїзації та глобалізації*: матеріали V Міжнародної наук.-практ. конференції (Київ, 27-28 травня 2021 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / за заг. ред. О. І. Локшиної. Тернопіль: Крок, 2021. С. 63–64.
8. Малихін О. В., Арістова Н. О. Актуальні питання післядипломної освіти вчителів в умовах непрогнозованих впливів (пандемія COVID-19): трансформація людських цінностей. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків: «Мітра», 2021. Т.1. С. 42–45.
9. Малихін О. В., Арістова Н. О. Застосування методу аналізу конкретної ситуації у формуванні суб'єктних якостей майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей. Пріоритетні напрямки вирішення актуальних проблем виховання і освіти: збірник тез міжнародної науково-практичної конференції (24-25 липня 2020 р., м. Харків). Харків: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2020. С. 13–17. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/722493/>
10. Малихін О. В., Арістова Н. О. Професійний розвиток учителів закладів загальної середньої освіти: віртуальні педагогічні спільноти // Eurasian scientific congress. Abstracts of the 8th International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Barcelona, Spain. 2020. Pp. 211-214. URL: <https://sciconf.com.ua/viii-mezhdunarodnaya->

nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-eurasianscientific-congress-9-11-avgusta-2020-goda-barselona-ispaniya-arhiv

11. Малихін О. В., Арістова Н. О. Професійна суб'єктність майбутніх філологів: зміст, сутність, структура. Суб'єктивація процесу фахової підготовки майбутнього філолога: теоретичні і практичні аспекти: монографія. Ч. 1. Київ: НУБіП України, 2017. С. 6–132.
12. Малихін О. В., Арістова Н. О. Реалізація положень технологічного підходу в навчанні професійно орієнтованої англійської мови. *Научен вектор на Балканите*. 2019. № 1 (3). С. 43–45.
13. Малихін О. В., Арістова Н. О. Формування гендерної культури старшокласників: реалізація провідних ідей гендерного підходу. Стан освітнього процесу в умовах викликів сьогодення : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 12 лютого 2021 р). Дніпро : Міжнародний гуманітарний дослідницький центр, 2021. С. 97–100.
14. Малихін, О., Арістова, Н., & Рогова, В. (2022). Мінімізація освітніх втрат учнів закладів загальної середньої освіти в умовах воєнного стану: змішане навчання. *Український Педагогічний журнал*, (3), 68–76. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-3-68-76> URL: <https://lib.iitta.gov.ua/732123/>
15. Малихін О. В., Арістова Н. О., Шпарик О. М. Організація освітнього процесу в Україні та країнах ЄС в умовах непрогнозованих глобальних впливів: довідкове видання [Електронне видання]. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2021. 71 с.
16. Малихін О. В., Арістова Н. О., Шпарик О. М. Використання позитивного досвіду організації освітнього процесу в країнах ЄС в умовах непрогнозованих глобальних впливів у системі національної освіти України : методичні рекомендації [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 70 с. doi: <https://doi.org/10.32405/978-617-8124-25-0-2021-70>
17. Малихін О. В., Арістова Н. О., Ярмольчук Т. Г. Формування та розвиток цифрової компетентності викладачів в системі безперервної освіти як основа успішної професійної діяльності. Актуальні проблеми вищої професійної освіти (20 березня 2020 р., Київ) : збірник наукових праць / за загальною редакцією Л. В. Барановської. Київ : НАУ, 2020. С. 132–134. URL: <http://kpppo.nau.edu.ua/files/Konfer2020.pdf>
18. Організаційно-педагогічні засади функціонування опорних закладів освіти в умовах децентралізації : монографія / Калініна Л. М., Онаць О. М., Лісова Н. В., Малихін О. В., Арістова Н. О., Топузов М. О., Калініна Г. М., Малюга М. М. [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 256 с.
19. Освітнє партнерство в системі загальної середньої освіти: теорія і методологія / О. М. Топузов. – Київ : Інститут педагогіки : Педагогічна думка, 2021. – 160 с. doi: <https://doi.org/10.32405/978-966-603-2-2021-160>
20. Реалізація технологій профільного навчання в закладах загальної середньої освіти: методичний посібник / О. В. Малихін, Н. О. Арістова, Л. В. Шелестова, О. В. Барановська, В. І. Кизенко, О. П. Кравчук, С. Е. Трубачева, О. В. Чорноус [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 197 с.
21. Сікорський П. Технологізація навчання і проблеми засвоєння знань. *Діалог культур : Україна у світовому контексті : Філософія освіти*. 2002. Вип. 8. 384 с.
22. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих : навч.-метод. посіб. Київ : ВД «ЕКМО», 2011. 320 с.
23. Сисоєва С. О. Педагогічні технології у неперервній педагогічній освіті. Київ : ВПОЛ, 2001. 503 с.
24. Сисоєва С. О. Педагогічна творчість. Київ : Каравела, 1998. 150 с.
25. Топузов О. М. Проблемна ситуація в теорії проблемного навчання. *Шлях освіти*. 2007. № 1. С. 12–16.
26. Управління загальноосвітніми навчальними закладами як активними системами: моделі та механізми : монографія / Л. Калініна, В. Мелешко, І. Осадчий, Л. Паращенко, М. Топузов ; за наук. ред. Л. Калініної. – Київ : Педагогічна думка, 2018. 224 с.

27. Aristova N. O. Interactive teaching methods implementation in the process of future philologists' professional agency forming on the basis of participatory-interactive approach following. Development and modernization of philological sciences: experience of Poland and prospects of Ukraine: Collective monograph. Lublin: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2017. P. 2–17.
28. Aristova N. O., Malykhin O. V. Three European Countries Experience in Delivering Quality Education to Schoolchildren Amid Covid-19 Pandemic: A Comparative Study// Priority directions of science and technology development. Abstracts of the 7th International scientific and practical conference. SPC "Sci-conf.com.ua". Kyiv, Ukraine. 2021. Pp. 556–560. URL: <https://sci-conf.com.ua/vii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiyapriority-directions-of-science-and-technology-development-21-23-marta-2021-godakiev-ukraina-arhiv/>
29. Aristova N. O. Modern textbooks: the system of tasks to flip the high school classroom. Проблеми сучасного підручника: ключові компетентності та предметні навички: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет конференції (електронне наукове видання), 20-21 травня 2021 р. Київ: Педагогічна думка, 2021. С. 10–12. URL: http://new.undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/psp-21_dopovidi.pdf
30. Kaupuzs A., Malykhin O., Aristova N., Kalvans E. & Orska R. (2023). Educators' feedback on website "overcoming stress and anxiety together: teachers – schoolchildren – parents". *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, 1*, 564–574. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2023vol1.7089> (**Web of Science**)
31. Malykhin O. V. Contemporary textbook content upgrading to flip the high school classroom. Проблеми сучасного підручника: ключові компетентності та предметні навички: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет конференції (електронне наукове видання), 20-21 травня 2021 р. Київ: Педагогічна думка, 2021. С. 39
32. Malykhin O. V., Aristova N. O. Soft skills development strategies for future teachers of Maths and Natural Sciences in the process of learning English for specific purposes // Підготовка майбутніх учителів фізики, хімії, біології та природничих наук у контексті вимог Нової української школи: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. 20 травня 2021 р., м. Тернопіль. С. 28–31.
33. Malykhin O. V. & Aristova N. O. (2018). Investigation into participation activity rate of foreign languages teachers in specially focused network pedagogical communities. *The New Educational Review*. 53(3). 227–238. doi: [10.15804/tner.2018.53.3.19](https://doi.org/10.15804/tner.2018.53.3.19)
34. Malykhin O. V., Aristova N. O. (2019) Learning-style based activities in boosting undergraduate students' translation skills: Agrarian sphere translators' training. *The Journal of teaching English for Specific and Academic Purposes*. 7(1). 105–114. doi: [10.22190/JTESAP1901105M](https://doi.org/10.22190/JTESAP1901105M)
35. [Malykhin, O., Aristova, N., Bondarchuk, J. \(2022\). Providing Quality Education to School-Age Children in Times of War in Ukraine: A Netnographic Analysis. The New Educational Review, 69, 180-190. doi: https://doi.org/10.15804/tner.2022.69.3.14](https://doi.org/10.15804/tner.2022.69.3.14)
36. Malykhin, O., Aristova, N. & Dybkona, L. (2019). [Developing Future English Teachers' Overall Communicative Language Ability: Open Educational Resources Usage. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala](https://doi.org/10.18662/RREM/182). Volume 11, Issue 4 Suppl. 1, pages: 134–155. doi: [10.18662/RREM/182](https://doi.org/10.18662/RREM/182)
37. Malykhin, O., Aristova, N. O., Kalinina, L., & Opaliuk, T. (2021). Developing Soft Skills among Potential Employees: A Theoretical Review on Best International Practices. *Postmodern Openings*, 12(2), 210–232. doi: <https://doi.org/10.18662/po/12.2/304>
38. Malykhin O., Kaupuzs A., Aristova N., Orska R., & Kalvans E. (2023). Anxiety among school-age children in war-affected areas in ukraine and ways to reduce it: parents' views. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, 1*, 553–563. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2023vol1.7088>

1. Council Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning (Text with EEA relevance) [Electronic resource]. Official Journal of the European Union. 13 p. URL : [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=LT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=LT)
2. Kremen, V. (2021). NAES of Ukraine report on the state of using the funds for research activities and the results received in 2020: Scientific report at the General Meeting of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine. (April 9, 2021). Herald of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, 3(1). <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-1-1>
3. Kremen, V. H. (Ed.). (2017). National Report on the State and Prospects of Education Development in Ukraine. National Academy of Educational Sciences of Ukraine. Kyiv: Pedahohichna dumka. <https://lib.iitta.gov.ua/706242/>
4. Lokshyna Olena, Topuzov Oleg. COVID-19 and education in Ukraine: Responses from the authorities and opinions of educators. *Perspectives in Education*, Vol. 39 No. 1 (2021): COVID-19 special issue: Opportunity to rethink and restructure education in the world / COVID-19 and the impact on basic and special education. P. 207-230. DOI <https://doi.org/10.18820/2519593X/pie.v39.i1.13>
5. Malykhin, O., Aristova, N., & Aliexsieieva, S. (2022). Boosting Lifelong Learning for General Secondary Schoolteachers: Digital Competence Development Amid Blended Learning. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, 1*, 819-827. doi: <https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6859>
6. Malykhin, O., Aristova, N., & Kalinina, L. (2022). Schoolteachers-Parents Interactions Amid Distance and Blended Learning: Two-Year Experience of Overcoming Negative Influences of Covid-19. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, 1*, 454-464. doi: <https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6858>
7. Nazarenko T., Topuzov O., Chasnikova O., Dubrovina I. Role of geography teacher in forming the pupils' cartographic competence. *Prace i Studia Geograficzne*. – 2021, Vol. 66.2, P. 43–53 URL: <https://wgsr.uw.edu.pl/pisg/?p=1787> doi: 10.48128/pisg/2021-66.2-03
8. Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning (2006/962/EC) [Electronic resource]. URL : <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:0018:en:PDF>
9. Rybalko L., Topuzov O., Velychko L. Natural science education concept for sustainable development. *Environmental, Technological, Social and Economic Matters (ICSF)*. 2020. Vol. 166. DOI: [10.1051/e3sconf/202016610030](https://doi.org/10.1051/e3sconf/202016610030) URL : [https://ui.adsabs.harvard.edu/abs/2020E3SWC.16610030R/abstract\(Scopus\)](https://ui.adsabs.harvard.edu/abs/2020E3SWC.16610030R/abstract(Scopus))
10. Short E. The Concept of Competence: its use and Misuse in Education. *Journal of Teacher education*. 1985. Vol. 36. № 2
11. Topuzov O. M., Vishnikina L. P., Samoilenko V. M., Yaprnets T. S. Modernization of geographic education at high school: geoformation training models. [Електронний ресурс]. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. № 5 (73). С. 174–184. URL: https://journal.iitta.gov.ua/public/journals/-1/pageHeaderLogoImage_uk_UA.png
12. Topuzov O. M., Shamne A. V., Malykhin O. V., Aristova N. O., Opaliuk T. L. Adaptation Peculiarities of the First-Year Students to University Life: Study on Stress Resistance. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2020. Volume 12. Issue 2. P. 48–59. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/12.2/265> URL: <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/rrem/article/view/2630/pdf>
13. Topuzov, O., Malykhin, O. Aristova, N. The Right Mix of Approaches in the English Language Teaching: Achieving Desired Learning Outcomes in the ESP Classroom. *Society. Integration. Education* : Proceedings the International Scientific Conference, May 22nd 2020. 2020. Vol. V. P. 512–526. URL : <http://journals.ru.lv/index.php/SIE/article/view/4818> doi:

[10.17770/SIE2020VOL5.4818](https://doi.org/10.17770/SIE2020VOL5.4818)

14. Topuzov, O., Malykhin, O., & Aristova, N. (2022). General Secondary Teachers' Views on Educational Process Amid the COvid-19 Pandemic: Two-Year Experience of Blended Learning. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, 1*, 549-559. doi: <https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6841>
15. Topuzov, O., Malykhin, O., Aristova, N. & Shamne, A. (2020). Optimization of University Department Management: The Increase of Foreign Language Teachers' Self-Efficacy by Preventing Job Burnout. *The New Educational Review*. Vol. 59. P. 59–71. doi: [10.15804/TNER.2020.59.1.05](https://doi.org/10.15804/TNER.2020.59.1.05) URL: <https://tner.polsl.pl/e59/a5.pdf>
16. Topuzov, O., Malykhin, O., Aristova, N., Popov, R., & Zasyekina, T. (2022). Individualized Learning in the Context of Blended Mode of the Educational Process in Secondary School: Challenges and Expectations. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, 1*, 560-571. doi: <https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6874>
17. Topuzov, O., Malykhin, O., Usca, S., & Aristova, N. (2021). Ukrainian-Latvian Comparative Studies on University Education: Common European Values and Current Challenges. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference, 1*, 696-706. doi: <https://doi.org/10.17770/sie2021vol1.6423> (in English)
18. Арістова Н. О. Традиційний та інноваційний підходи до класифікації принципів, методів та форм організації навчання студентів. *Соціалізація особистості*. Київ, 2007. Т. 29. С. 182–193.
19. Арістова Н. О. Креативні технології як педагогічна проблема формування мотивації навчання. *Соціалізація особистості*. Київ, 2006. Т. 27. С. 215–222.
20. Арістова Н. О. Формування мотивації вивчення іноземної мови у студентів вищих навчальних закладів : монографія. Київ : Інтерсервіс, 2015. 240 с.
21. Біла книга національної освіти України / за заг. ред. В. Г. Кременя ; НАПН України. – Київ : Інформ. Системи, 2010. – 340 с. – Бібліогр.: с. 315–337. – Із змісту: підрозд. 2.2.3. Удосконалення навчально-методичного забезпечення дидактичного процесу в школі / Топузов О. М., Гудзик І. П., Ляшенко О. І. – С. 148–154.
22. Калініна Л.М. (2021). Управління профорієнтаційною роботою з учнівською молоддю в навчальних закладах регіону . *Український педагогічний журнал*. Вип. 2., С. 146–151. <https://lib.iitta.gov.ua/727403/>
23. Калініна Л.М., Калініна Г.М. (2016). Міжкультурна освіта в школі . *Директор школи*, 21-22(790). С. 10–22. <https://lib.iitta.gov.ua/707207/>
24. Калініна Л. М., Топузов О. М., Лапінський В.В. Факторна модель оцінювання ефективності управління закладом загальної середньої освіти та її практичне застосування. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т.80 № 6. С. 346–368. doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v80i6.3912>; URL : <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3912>
25. Калініна Л.М., Рябуха І.М. (2015). Соціальна компетентність як феномен і об'єкт розвитку. *Український педагогічний журнал*. Вип. 3. С. 48–65. <https://lib.iitta.gov.ua/166124/>
26. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заступник голови), О. М. Топузov (заступник голови), С. О. Сисоєва, О. І. Ляшенко, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, П. Ю. Саух, І. Ю. Регейло (секретар) за заг. ред. В.Г. Кременя, Київ : Нац. акад. пед. наук України, 2021. 384 с. (До 30-річчя незалежності України). DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua> URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726223/1/nac%20dopovid%202021%20color%201%20%281%29.pdf>

27. Про виконання програми спільної діяльності міністерства освіти і науки України та національної академії педагогічних наук України на 2017-2020 роки. Кремень, В.Г., Луговий В.І., Топузов О.М. та ін., Вісник НАПН України, 2020, 2(2). doi: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-2-2-3>
28. Топузов Олег. Компетентнісний підхід – стрижень наукових інновацій у навчанні. *Освіта України*. 2016. 15 серп. (№ 32). С. 10.
29. Топузов О. М. Компетентнісний підхід – основа інновацій у навчанні. *Справи сімейні*. 2016. № 8. С. 19.
30. Топузов О. М. Теоретико-методичні засади особистісно орієнтованого шкільного підручника. *Проблеми сучасного підручника*. 2010. Вип. 10. С. 8–15.
31. Топузов О. М. Інтелектуальний розвиток учнів у проблемному навчанні. *Рідна школа*. 2006. № 11. С. 6–8.
32. Топузов О. (2015). Компетентнісні засади сучасного підручникотворення. *Український педагогічний журнал*, (3), 36–47.
33. Топузов О. М. Профільне навчання: проблеми формування змісту курсів за вибором та організація навчальної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах. *Проблеми сучасного підручника*. 2008. (8). С. 20–27.
34. Топузов, О. М. (2014). Дидактична прогностика в контексті теоретико методичного забезпечення створення сучасного підручника. *Проблеми сучасного підручника*. (14). 12–20.
35. Топузов О. М., Гриньова М. В., Барбінова А. В., Харченко О. В., & Кононец Н. В. Модель професійного розвитку вчителів природничих наук сільських шкіл в умовах дистанційного освітнього процесу. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2021. 85(5), С. 344–359. doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v85i5.4601> URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/4601/1894>
36. Топузов О. М., Калініна Л. М. Моделі управлінської діяльності керівника школи / Л.М.Калініна // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: зб. наук. пр. – Київ : Логос, 2000. – С. 35–42.
37. Топузов Олег Миколайович, Калініна Людмила Миколаївна. Організаційні механізми управління закладами освіти: методології та теоретичні засади. *Укр. пед. журн*. 2017. № 4. С. 34–44.
38. Топузов О.М., Малихін О.В., Ярмольчук Т.М. Модель стратегії формування готовності майбутніх фахівців з інформаційних технологій до професійної діяльності. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т. 77. №3. С. 205–222. URL : doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v77i3.3351>; <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3351> (Web of Science)

УДК 37.016:378.016.4/.7/.8(0.034.2)

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 9 від «31» серпня 2023 р.).

Арістова Н. О. Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» / Н. О. Арістова. [Електронне видання]. – Київ: Інститут педагогіки, 2023. – 25 с.

Рецензенти:

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету спеціальної освіти, психології і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Малихін Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України.

Робоча програма навчальної дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки третього рівня вищої освіти галузі знань: 01 «Освіта/Педагогіка» для спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». Мета навчальної дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» полягає в формуванні в здобувачів системного уявлення про основи організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти в контексті компетентісно орієнтованої парадигми, методичні основи викладання та навчання в сучасних закладах освіти, організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу в сучасних закладах освіти; практичні вміння і навички застосування найбільш ефективних традиційних та інноваційних методів викладання та навчання, а також планування, організації та аналізу різноманітних видів занять в сучасних закладах освіти.

The curriculum of the discipline “Innovative context of teaching and learning in modern educational institutions” is compiled in accordance with the educational and scientific program of the third level of higher education in the field of knowledge: 01 “Education/Pedagogy” for specialty 011 “Educational, Pedagogical Sciences”. The purpose of the discipline “Innovative Context of Teaching and Learning in Modern Educational Institutions” is to form among PhD students a systematic understanding of the basics of organizing the educational process in modern educational institutions in the context of a competency-based paradigm, methodological foundations of teaching and learning in modern educational institutions, organizational and methodological support of the educational process in modern educational institutions; practical skills and abilities to apply the most effective traditional and innovative teaching and learning methods, as well as planning, organizing and analyzing various types of classes in modern educational institutions.